

Hoofdstuk #2

Wat is geld?

2.0 Inleiding

Activiteit: discussie in de klas - "Wat is geld?"

2.1 Definitie van geld

2.2 Functies van geld

2.3 Eigenschappen van geld

2.4 Soorten geld

2.5 De psychologie van geld: schaarste, tijdsvoorkeur en afwegingen

Activiteit: tijdsvoorkeur

Studenten Werkboek

Nederlandse versie | 2024 | JK

Wat is geld?

2.0 Inleiding

Geld is een garantie dat we in de toekomst kunnen hebben wat we willen. Hoewel we op dit moment niets nodig hebben, verzekert het ons van de mogelijkheid om aan een nieuwe behoefte te voldoen als die zich voordoet.

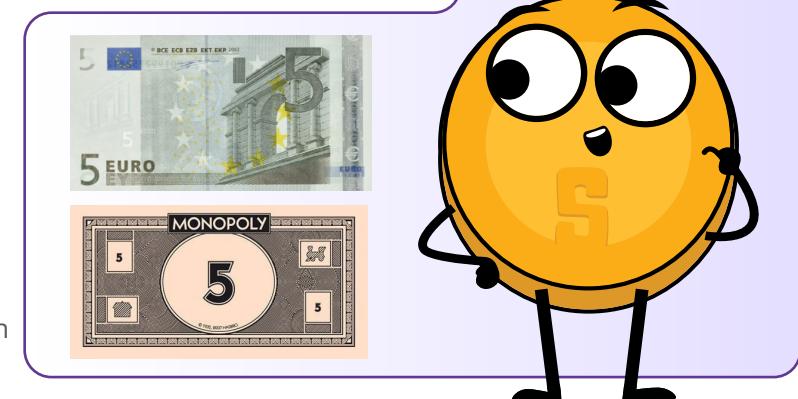
Aristoteles

Voortbouwend op ons onderzoek naar de noodzaak van geld, onderzoekt dit hoofdstuk de kernvraag: Wat is geld? We beginnen met een groepsdiscussie en een activiteit

Activiteit: Discussie in de klas - "Wat is geld?"

- 💡 Eet het snoepje dat op je bureau ligt alsjeblieft nog niet op.
- 💡 Wie zou zijn snoepje willen ruilen voor een briefje van vijf Euro?
- 💡 Steek je handen omhoog als je ook bereid zou zijn om je snoepje in te ruilen voor een monopolybiljet van vijf in plaats van je snoepje?
- 💡 Waarom wel en waarom niet?
- 💡 Wat maakt het ene zo bijzonder t.o.v. het andere?
- 💡 Wat geeft geld zijn "waarde"?
- 💡 Waar komt het geld vandaan en wie bepaalt hoeveel er wordt gedrukt?
- 💡 Waarom drukken we niet meer geld en verdelen we het gelijk over iedereen?

Het enige verschil tussen deze twee briefjes is jouw geloof dat het ene briefje meer waarde heeft dan de andere

2.1 Definitie van geld

Heb je ooit bij stilgestaan wat geld eigenlijk is? Heb je ooit afgevraagd wat geld nou eigenlijk geld maakt? De meesten van ons weten hoe ze het moeten gebruiken, maar weinigen van ons begrijpen waar het vandaan komt of hoe het werkt. Geld is in wezen een manier om goederen en diensten uit te wisselen. Het vertegenwoordigt de waarde van deze goederen in een vorm die gemakkelijk kan worden verhandeld. Dit kan in veel verschillende vormen, zoals papieren biljetten, metalen munten en elektronische betalingen. Overheden of andere autoriteiten zijn meestal de uitgever van geld en beheren het.

Maar geld is zoveel meer dan een fysiek of digitaal ruilmiddel. Het is als een universele taal waarmee we handel kunnen drijven met mensen over de hele wereld, zelfs als we niet dezelfde taal spreken of niet dezelfde cultuur hebben. Je kunt bijvoorbeeld aan de andere kant van de wereld zijn en toch geld "spreken" door een product op de toonbank te leggen en het te ruilen voor de lokale munteenheid of door een bankpas/creditcard te gebruiken.

Hoofdstuk #2

Geld is als een sociaal contract dat het mogelijk maakt om handel te drijven zonder afhankelijk te zijn van ruilhandel of het vinden van iemand die specifiek wil hebben wat wij te bieden hebben. Als een groep mensen chocolade zou accepteren als betaling voor de meeste goederen en diensten, dan zou chocolade geld worden (hoewel we het als slecht geld kunnen beschouwen omdat het in sommige delen van de wereld zou smelten).

Zoals de Franse econoom Jean Baptiste Say opmerkte: "*Geld vervult slechts een kortstondige functie in een ruil; en als de transactie uiteindelijk is afgesloten, zal altijd blijken dat de ene soort goederen is geruild voor een andere.*"

Met andere woorden, geld zelf heeft niet de kracht om aan menselijke behoeften te voldoen. Het is slechts een instrument waarmee we het ene goed voor het andere kunnen ruilen.

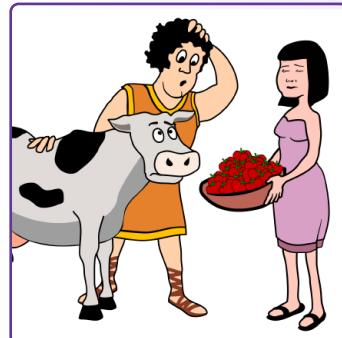
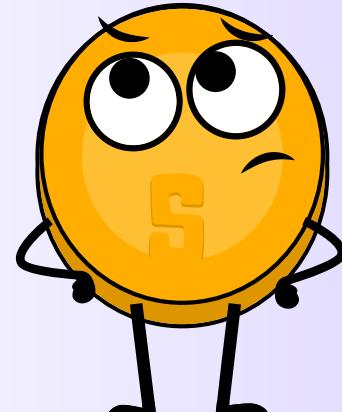
Een transactie is een uitwisseling of overdracht van goederen en diensten. Het is een manier om waarde uit te wisselen tussen twee of meer partijen.

Er zijn veel verschillende soorten transacties, variërend van eenvoudige transacties (zoals het kopen van een broodje) tot complexere transacties (zoals het kopen van een huis of het beleggen in aandelen of obligaties). Transacties kunnen persoonlijk, telefonisch, online of op een andere manier worden uitgevoerd en er kunnen veel verschillende partijen bij betrokken zijn, waaronder personen, bedrijven en financiële instellingen.

Check deze korte video!

Hoe gemakkelijk of haalbaar zou deze transactie zijn zonder geld?	Zou jij één koe ruilen voor 1.000.000 aardbeien?	Of voor 600.000 aardbeien? Wat dacht je van 50.000?
		

Geld **IS** de waarde **WAARMEE** goederen en diensten worden uitgewisseld. Geld **IS NIET** de waarde **WAARVOOR** goederen worden geruild

Samengevat:

Geld vergemakkelijkt de handel omdat iedereen het accepteert als uiteindelijke betaling. Het stelt ons in staat om waarde te meten en vergelijkingen te maken tussen verschillende goederen en diensten. Vervolgens bekijken we de functies van geld.

Wat is geld?

2.2 Functies van geld

Bij het kopen en verkopen van goederen en diensten speelt geld een cruciale rol. Het heeft verschillende belangrijke functies in de wereld, zoals:

1

Een spaarmiddel

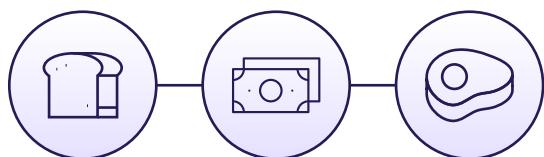
Geld moet na verloop van tijd zijn waarde behouden. Hierdoor kunnen mensen geld gebruiken om plannen te maken voor de toekomst en om geld te lenen en uit te lenen. Dus als je de volgende keer aan het sparen bent voor iets speciaals, onthoud dan dat geld meer is dan alleen een manier om dingen te betalen, het is een hulpmiddel om je te helpen plannen en investeren in je toekomst.

2

Ruilmiddel

Met geld is het niet nodig om iemand te vinden die precies wil ruilen wat jij hebt. In plaats daarvan kun je geld gebruiken om alles te kopen en verkopen wat je maar wilt. Dit maakt handel en zakendoen veel handiger en efficiënter.

Ruilmiddel

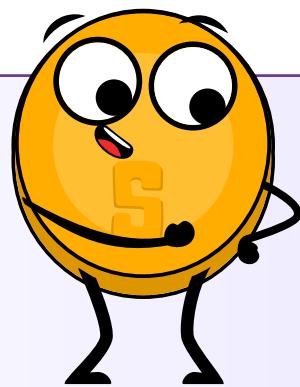
3

Rekeneenheid

Geld biedt een universele waardestandaard waarmee mensen de prijs van verschillende goederen en diensten kunnen uitdrukken en vergelijken. Dit zorgt voor een efficiëntere en transparantere markt, waarin mensen weloverwogen beslissingen kunnen nemen over wat ze kopen en verkopen.

Rekeneenheid

Consumenten weten de waarde van iets wanneer je het een prijs (monetaire waarde) geeft

€29.00

€329.00

Hoofdstuk #2

Zie het als volgt: als je een nieuwe auto wilt kopen, kun je de prijzen van verschillende dealers vergelijken en een weloverwogen beslissing nemen over welke auto je wilt kopen op basis van de prijs in euro's. Zonder rekeneenheid zou je de waarde van de ene auto met de andere moeten vergelijken aan de hand van iets anders, zoals het aantal koeien dat de auto waard was of de tijd die het kostte om de auto te maken.

Dankzij deze drie functies kunnen economieën complex en dynamisch worden. Zonder geld zou het veel moeilijker zijn om goederen en diensten te kopen en te verkopen en zou onze economie veel minder ontwikkeld zijn.

Oefening in de klas: van welke functie van geld is dit een voorbeeld?

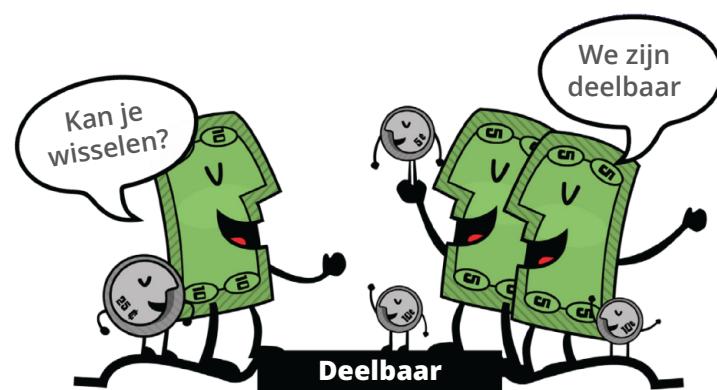
- Eva besluit een deel van haar wekelijkse loon te sparen om een puppy te kopen.
- Adam koopt twee stukken pizza voor €8,30 bij Ray's Pizza.
- Marc kan niet beslissen of hij concertkaartjes voor €75 of een skipas voor €95 koopt.

2.3 Eigenschappen van geld

In de loop der tijd hebben mensen zich uiteindelijk gerealiseerd dat geld bepaalde kwaliteiten moet bezitten om effectief te zijn als ruilmiddel. Deze kenmerken zijn duurzaamheid, deelbaarheid, draagbaarheid, aanvaardbaarheid, schaarste en uitwisselbaarheid.

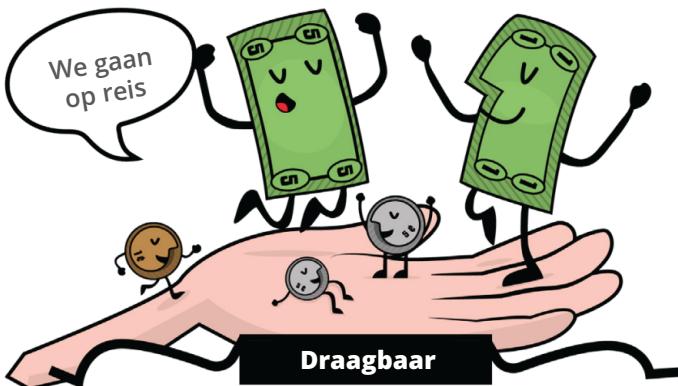
 Duurzaam verwijst naar het vermogen van geld om fysieke achteruitgang te weerstaan en lang mee te gaan. Dit zorgt ervoor dat geld in een acceptabele en herkenbare staat in de economie kan circuleren. Goud is een duurzaam materiaal dat bestand is tegen slijtage, waardoor het een goede weergave is van het duurzaamheidskenmerk van geld.

 Deelbaar verwijst naar het vermogen van geld om in kleinere eenheden te worden verdeeld, zodat mensen het kunnen gebruiken om aankopen van verschillende bedragen te doen. Papieren biljetten kunnen gemakkelijk in kleinere eenheden worden verdeeld, wat ze een goede weergave maakt van de deelbaarheid van geld.

Wat is geld?

● **Draagbaar** verwijst naar het gemak waarmee geld vervoerd en meegenomen kan worden. Hierdoor kunnen mensen geld gebruiken om zonder problemen goederen en diensten te kopen en verkopen. Creditcards/bankpassen zijn draagbaar, omdat ze gemakkelijk kunnen worden meegenomen in een portemonnee of tas, waardoor ze een goede illustratie zijn van de draagbaarheidseigenschap van geld.

● **Aanvaardbaar** verwijst naar de wijdverspreide acceptatie van geld als betaalmiddel, zodat mensen het met vertrouwen kunnen gebruiken om goederen en diensten te kopen en verkopen. De Amerikaanse dollar wordt algemeen geaccepteerd als betaalmiddel, waardoor het een goede weergave is van de aanvaardbaarheid van geld.

● **Schaars** verwijst naar de beperkte voorraad van geld, waardoor het zijn waarde behoudt en we niet steeds meer geld hoeven uit te geven om dezelfde hoeveelheid goederen te kopen. Verzamelbare postzegels, vooral zeldzame postzegels, kunnen een goede vorm van geld zijn omdat ze schaars zijn en na verloop van tijd in waarde kunnen stijgen. Postzegelverzamelaars investeren soms in postzegels om hun geld te spreiden en hun bezit te vergroten.

● **Uitwisselbaar** verwijst naar de gelijkwaardigheid van de ene geldeenheid aan een andere eenheid van dezelfde waarde. Geld moet uniform zijn. Koperen munten zijn uniform in grootte en gewicht, waardoor ze een goede representatie zijn van het uniformiteitskenmerk van geld. Eén cent is altijd één cent.

Hoofdstuk #2

Al met al maken deze kenmerken geld tot een nuttig en effectief instrument voor handel en zakendoen, en zijn ze essentieel voor de ontwikkeling en stabiliteit van economieën.

Oefening in de klas

Verschillende goederen hebben verschillende eigenschappen en vervullen in verschillende mate de functies van geld. Uiteindelijk bepaalt de samenleving welke middelen als geld worden gebruikt, gebaseerd op factoren zoals stabiliteit, schaarste, deelbaarheid, draagbaarheid en acceptatie als ruilmiddel.

Om te bepalen hoe goed verschillende voorwerpen voldoen aan de specifieke kenmerken van geld, kun je elk voorwerp scoren op een schaal van 1 tot 5 voor elk kenmerk. Door de scores voor elk item bij elkaar op te tellen, kun je bepalen welk item het meest geschikt is als vorm van geld.

[0 = Verschrikkelijk; 3 = Oké; 5 = Uitstekend]

* Vul alsjeblieft niet de kolom voor Bitcoin in; we komen hier later in de cursus op terug.

Gebruik de volgende vragen om te bepalen in hoeverre de verschillende items in de tabel voldoen aan de kenmerken van geld

- **Duurzaam:** kan het geld de tand des tijds doorstaan?
- **Uitwisselbaar:** zijn de geldeenheden met elkaar uitwisselbaar?
- **Aanvaadbaar:** wordt het geld algemeen geaccepteerd als betaalmiddel?
- **Schaars:** is het geld schaars en niet te overvloedig?
- **Draagbaar:** kan het geld gemakkelijk worden vervoerd en op verschillende locaties worden gebruikt?
- **Deelbaar:** kan het geld in kleinere eenheden worden verdeeld voor transacties?

Karakteristieken van goed geld	 Koeien	 Cigaretten	 Diamanten	 Euros	 Bitcoin
Duurzaam					
Uitwisselbaar					
Aanvaadbaar					
Schaars					
Draagbaar					
Deelbaar					
Totaal					

Wat is geld?

2.4 Soorten geld

Geld kan worden onderverdeeld in twee hoofdcategorieën: fysiek en digitaal.

Fysiek geld omvat:

- ◆ Fiatgeld, dat zijn de papieren biljetten en munten die overheden uitgegeven en worden geaccepteerd als ruilmiddel.
- ◆ Representatief geld, vertegenwoordigt een vordering op een fysiek goed, zoals zilver certificaten.
- ◆ Goederengeld, een fysiek object met intrinsieke waarde dat algemeen geaccepteerd wordt als Ruilmiddel. Bijvoorbeeld goud en zilver.

Niet al het geld is hetzelfde!

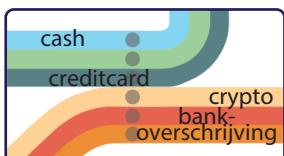
Goederengeld
Objecten zoals buskruit waren vroeger goederengeld.

Representatief geld
Representatief geld zoals zilver certificaten zijn te ruilen voor echt zilver.

Fiatgeld
Het geld wat de overheid uitgeeft en accepteert voor de afbetaling van schulden.

Digitale valuta kunnen gebruikt worden voor online transacties en omvatten elektronische valuta, stablecoins en cryptocurrencies.

Elektronische valuta zijn digitale versies van regulier geld, zoals dollars of euro's, en kunnen gebruikt worden om online betalingen te verrichten.

Betaalsystemen maken het mogelijk om elektronische valuta en andere digitale bezittingen van de ene plaats naar de andere te verplaatsen. In het traditionele financiële systeem is er echter altijd een tussenpersoon, zoals een bank of financiële instelling, die kosten in rekening brengt en de bevoegdheid heeft om transacties te accepteren, annuleren, terug te draaien of uit te stellen.

In het traditionele financiële betaalsysteem verzorgen betaalsystemen de overdracht van geld. Gebruikers kunnen hier hun elektronische valuta opslaan, beheren en betalingen doen door geld over te maken van hun rekening naar de rekening van de ontvanger.

Digitaal Centralebankgeld (CBDCs):

zijn digitale versies van de fiatvaluta van een land, die worden uitgegeven en gedekt door de centrale bank en worden beheerd door de overheid.

Stablecoins

zijn digitale valuta die zijn ontworpen om een stabiele waarde te behouden ten opzichte van een bepaald goed, zoals de Amerikaanse dollar.

Cryptocurrencies

zijn een soort digitale valuta. Sommige cryptocurrencies zijn gedecentraliseerd en worden aangestuurd aan de hand van vastgestelde regels, terwijl anderen gecentraliseerd zijn en beheerd worden door een kleine groep mensen.

Uiteindelijk is een valuta die zonder tussenpersonen werkt efficiënter en beter voor de samenleving, omdat het voorkomt dat een paar individuen de geldvoorraad beheersen en hun macht concentreren. Het creëren van zo'n munteenheid die veilige transacties mogelijk maakt zonder afhankelijk te zijn van vertrouwen tussen partijen is door de geschiedenis heen echter een uitdaging geweest. Om dit te bereiken moet een valuta worden gecreëerd die werkt zoals het internet, waarbij de controle wordt verdeeld over iedereen en niemand tegelijkertijd. Dit vereist de instemming van alle partijen, inclusief de machthebbers, om controle af te staan voor het grotere geheel.

2.5 De psychologie van geld: schaarste, tijdsvoorkeur en afwegingen

Stel je voor dat je gestrand bent in een woestijn en je hebt nog maar één fles water over. Je hebt dorst en wilt wanhopig wat drinken, maar je weet ook dat je het water nodig hebt om te overleven totdat je meer kunt vinden. Dit is een klassiek voorbeeld van schaarste - je hebt maar een beperkte hoeveelheid van een hulpbron (water) en je moet een keuze maken over hoe je het gaat gebruiken. In deze situatie zou je kunnen besluiten om het te rantsoeneren en over een langere periode kleine slokjes te nemen, zodat het zo lang mogelijk meegaat.

Wat is geld?

Schaarste dwingt ons om de voor- en nadelen van het gebruik van onze hulpbronnen tegenover elkaar te zetten en afwegingen te maken.

Je kunt ook besluiten om in één keer zoveel te drinken als je kunt, in de hoop dat de uitbarsting van hydratatie je de energie geeft die je nodig hebt om meer water te vinden. Welke keuze je ook maakt, je staat voor een moeilijke beslissing.

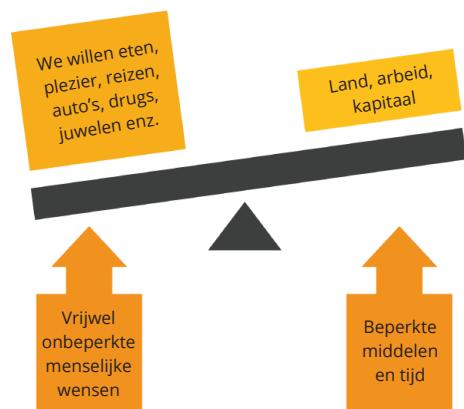
In dit geval kun je kiezen tussen het onmiddellijke lessen van je dorst of om het water te bewaren voor later. Dit concept van schaars(heid) geldt voor alle soorten hulpbronnen, niet alleen voor water. Of het nu gaat om geld, tijd of zelfs liefde en aandacht, we worden voortdurend geconfronteerd met keuzes over hoe we onze beperkte middelen inzetten.

Er zijn twee soorten schaarste:

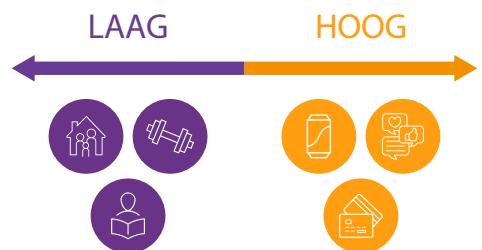
- ◆ Door mensen gecreëerde schaarste, ook wel gecentraliseerde schaarste genoemd, omvat dingen zoals designertassen in beperkte oplage of zeldzame sportkaarten. Namaak hiervan is vrij makkelijk.
- ◆ Natuurlijke schaars(heid), ook wel decentrale schaarste genoemd, omvat zaken als zout, schelpen en edelmetalen zoals goud. Deze zijn moeilijker na te maken of te vervalsen.

Gcentraliseerde schaarste wordt gecontroleerd door één entiteit, zoals een bedrijf of overheid, terwijl gedcentraliseerde schaarste door niemand wordt gecontroleerd. Een voorbeeld van gcentraliseerde schaarste, die vooral arme mensen raakt, is de controle over essentiële hulpbronnen zoals schoon water. In sommige regio's wordt de toegang tot schoon water beheerd door private bedrijven of overheidsinstanties die de distributie ervan kunnen beperken, wat leidt tot schaarste van deze essentiële hulpbron. Deze gcentraliseerde controle kan leiden tot prijsverhogingen of ongelijke toegang tot schoon water, waarbij verarmde gemeenschappen vaak het zwaarst getroffen worden. Beperkte toegang tot schoon water heeft niet alleen invloed op hun gezondheid en welzijn, maar versterkt ook de armoede omdat ze gedwongen kunnen worden tot het betalen van hogere prijzen voor water, of tot het afleggen van grote afstanden om het te krijgen.

Schaarste beïnvloedt onze keuzes. Inzicht hierin kan onze besluitvorming verbeteren. We moeten vaak kiezen tussen onmiddellijke voordelen en voordelen op de lange termijn, en deze afwegingen vormen ons pad naar het bereiken van onze doelen.

Tijdsvoorkeur verwijst naar het principe dat mensen over het algemeen de voorkeur geven aan het NU in plaats van later

Hoofdstuk #2

Een voorbeeld van tijdsvoorkeur :

Stel dat je de optie hebt om vandaag €100 te ontvangen of €110 over een jaar. Als je een hoge tijdsvoorkeur hebt, zou je ervoor kunnen kiezen om de €100 vandaag te ontvangen, omdat je meer waarde hecht aan het hebben van de €100 nu dan aan de voordelen van een jaar wachten op de extra €10. Aan de andere kant, als je een lage tijdsvoorkeur hebt, zul je liever wachten op de grotere beloning, omdat je meer gericht bent op langetermijnplanning en minder bezig bent met onmiddellijke voldoening.

Activiteit: tijdsvoorkeur

Activiteit in de klas: hoge tijdsvoorkeur versus lage tijdsvoorkeur

- 1 Luister naar de uitleg over de snoepkeuze.
- 2 Beslis of je nu een klein snoepje of een marshmallow wilt ontvangen, of wacht tot het einde van de les om twee snoepjes of een groter, aantrekkelijker snoepje te ontvangen.
- 3 Neem je beslissing en laat de docent je keuze weten. Ontvang je snoep onmiddellijk of aan het einde van de les, afhankelijk van je beslissing
- 4 Neem deel aan de klassikale discussie over de activiteit en denk na over je besluitvormingsproces en het concept van tijdsvoorkeur .

Conclusie en discussie:

- Welke factoren hebben je beslissing om het snoep nu te nemen of om te wachten op een grotere beloning in de toekomst, beïnvloed?
- Wat vind je van je beslissing nu deze activiteit voorbij is?
- Kun je voorbeelden uit het echte leven bedenken waar een hoge tijdsvoorkeur schadelijk kan zijn en waar een lage tijdsvoorkeur gunstig kan zijn?
- Wat zijn enkele mogelijke gevolgen van de keuze voor hoge tijdsvoorkeur boven lage tijdsvoorkeur ?

In de context van het voorbeeld van de woestijn betekent dit dat je misschien eerder geneigd bent om al het water meteen op te drinken, zelfs als dat betekent dat je dan niets meer over hebt voor later. Dit komt omdat de dorst die je nu voelt dringender is dan de mogelijke dorst die je in de toekomst zou kunnen voelen.

Als je er daarentegen voor kiest om het water te rantsoeneren en het langzaam op te drinken, geef je blijk van een lagere tijdsvoorkeur. Dit betekent dat je bereid bent te wachten om je dorst te lessen en je overlevingskansen te vergroten. Het concept van opportunitetskosten is nauw verbonden met het idee van schaarste en tijdsvoorkeur .

Wat is geld?

Opportuniteitskosten verwijzen naar de waarde van het volgende beste alternatief dat je opgeeft als je een beslissing neemt. Bij elke beslissing worden afwegingen gemaakt.

Keuze vandaag

Koop een aardbeien-smoothie voor 7 euro

NU

Geef de 7 euro uit op een andere manier

LATER

Profiteer van het regelmatig sparen van 7 euro

In het voorbeeld van de woestijn zijn de opportuniteitskosten om al het water meteen op te drinken de overlevingsvoordelen die je zou hebben gehad door het water te rantsoeneren en over een langere periode te gebruiken.

Stel dat je besluit om het water te rantsoeneren en over een langere periode kleine slokjes te nemen. Daardoor heb je de energie en hydratatie die nodig is om op zoek te gaan naar meer water. Maar terwijl je zoekt, kom je een cactus tegen die een kleine hoeveelheid water bevat. Het is niet veel, maar genoeg om je dorst te lessen. Als je had besloten om al je water in één keer op te drinken, had je misschien niet de energie gehad om meer water te zoeken en de cactus tegen te komen.

In dit geval zou de kans om de cactus te vinden en een betere hydratatie te krijgen de opportuniteitskosten zijn geweest van het in één keer opdrinken van al je water.

Dit voorbeeld illustreert hoe opportuniteitskosten niet alleen betrekking hebben op de onmiddellijke afweging tussen twee opties, maar ook op de potentiële toekomstige kansen die we kunnen krijgen of mislopen als gevolg van onze keuzes.

Onze bereidheid om een grotere beloning in de toekomst op te geven in ruil voor een kleinere beloning nu wordt beïnvloed door onze tijdsvoorkleur, oftewel hoeveel waarde we hechten aan onmiddellijke voldoening van onze behoeftes versus planning op de lange termijn.

In dit hoofdstuk hebben we het fundamentele concept van geld onderzocht. Dit hoofdstuk behandelde de definitie van geld, de functies, eigenschappen en verschillende soorten geld. Een essentieel aspect van onze discussie was het begrijpen van de psychologie van geld, waarbij we ons richtten op concepten als schaarste, tijdsvoorkleur en afwegingen. Dit onderzoek legde de basis voor het begrijpen van de ingewikkelde aard van geld en de rol ervan in ons leven. In het volgende hoofdstuk gaan we het hebben over de geschiedenis van geld en hoe het zich in de loop der tijd heeft ontwikkeld.

